

نام درس: روش تحقیق در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت موضوع درس(موضوع جلسه): روش تحقیق مدت زمان جلسه: 90 دقیقه پیش نیاز: تعداد دانشجویان: 7 رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد آموزش بهداشت دانشکده: بهداشت گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت نام مدرس: علی مهری ترم تحصیلی: 2 سال تحصیلی: نیمسال دوم 95-96 محل تشکیل کلاس ها: کلاس کارشناسی ارشد آموزش بهداشت روز و ساعت برگزاری: شنبه ساعت 16-14

هدف: فراهم آوردن فرصت های یادگیری در جهت کسب مهارت در کاربرد روش علمی پژوهش و نگارش یک طرح پژوهشی مقدماتی و کاربرد اصول و روش نقد و بررسی برای دانشجو

اهداف کلی درس

آشنایی دانشجو با:

- کلیات و مفهوم تحقیق در سیستم های بهداشتی
- انتخاب موضوع و تعیین و تنظیم عنوان پژوهش
- بیان مسئله پژوهش
- اهداف اصلی و فرعی
- فرضیات و سؤال پژوهش
- متغیرهای تحقیق
- تعاریف عملی و نظری پژوهش
- چارچوب نظری و پنداشتی پژوهش
- مروری بر مطالعات
- روش و نوع مطالعه
- جامعه و نمونه پژوهش و روش نمونه گیری و پژوهش
- روش جمع آوری داده ها و تعیین اعتبار و اعتماد آ
- روش های تجزیه و تحلیل داده ها
- نمایش یافته ها
- بحث و تفسیر یافته ها و نتیجه گیری
- نحوه بودجه بندی و زمان بندی
- ملاحظات اخلاقی و محدودیت های پژوهش
- نگارش مقاله
- نگارش پروپوزال
- نقد و تحلیل پروپوزال و مقالات

اهداف کلی و جزئی واحد نظری:

آشنایی دانشجو با کلیات پژوهش

- 1- دانشجو کلیات پژوهش را ذکر نماید.
- 2- مفهوم تحقیق در سیستم های بهداشتی را بیان نماید.
- 3- اهمیت پژوهش در سیستم های بهداشتی را ذکر نماید.

آشنایی دانشجو با عنوان پژوهش

- 4- منابع تعیین عنوان را لیست کند.
- 5- معیارهای انتخاب عنوان پژوهش را فهرست نماید.
- 6- چگونگی اولویت بندی و انتخاب موضوع تحقیق را شرح دهد.
- 7- خصوصیات عنوان مناسب را ذکر نماید.

آشنایی دانشجو با بیان مسئله پژوهش

- 8- اهمیت نگارش بیان مسئله پژوهش را بیان نماید.
- 9- دانشجو اجزای مورد نیاز در بیان مسئله پژوهش را لیست نماید.
- 10- روند و چگونگی نگارش بیان مسئله را ذکر کند.

آشنایی دانشجو با تعریف واژه ها، انواع اهداف، سؤالات و فرضیه ها و متغیرهای پژوهش

- 11- تعاریف عملی و نظری واژه ها و تفاوت آن ها را شرح دهد
- 12- انواع اهداف را ذکر نماید.
- 13- چگونگی تعیین اهداف پژوهش را توضیح دهد.
- 14- چگونگی نگارش اهداف اصلی و فرعی پژوهش را شرح دهد.
- 15- چگونگی تعیین فرضیه پژوهش را ذکر نماید.
- 16- چگونگی تعیین سؤال پژوهش را بیان نماید.
- 17- انواع متغیرهای پژوهش و مقیاس آن ها را توصیف نماید.

آشنایی دانشجو با نحوه بررسی متون و تدوین آن ها

- 18- اهمیت مروری بر متون را ذکر نماید.
- 19- منابع مورد استفاده در تهیه متون را لیست نماید
- 20- چگونگی نگارش خلاصه یک مطالعه و مروری بر متون را شرح دهد
- 21- تفاوت چارچوب پنداشتی و نظری را شرح دهد.

آشنایی دانشجو با انواع روش های تحقیق

- 22- انواع روش تحقیق توصیفی را لیست کند.
- 23- روش تحقیق توصیفی مقطعی را شرح دهد.
- 24- روش تحقیق توصیفی همبستگی را توضیح دهد.
- 25- طرح روش تحقیق تحلیلی گذشته نگر را ذکر نماید.
- 26- طرح روش تحقیق آینده نگر و تاریخی و تفاوت آن ها را شرح دهد.
- 27- کاربرد هر یک از روش های تحقیق توصیفی و تحلیلی را با هم مقایسه نماید.
- 28- روش تحقیق نیمه تجربی و تجربی را توضیح دهد.
- 29- تفاوت ها و شباهت های روش تحقیق نیمه تجربی و تجربی را بیان کند.
- 30- کاربرد روش های تحقیق نیمه تجربی و تجربی را ذکر نماید.

آشنایی دانشجو با جمعیت مرجع و روش های نمونه گیری و محیط پژوهش

- 31- جامعه پژوهش را شرح دهد..
- 32- تفاوت نمونه پژوهش و جامعه را بیان نماید.
- 33- انواع روش های نمونه گیری را شرح دهد.
- 34- چگونگی تعیین حجم نمونه را توضیح دهد.
- 35- محیط پژوهش را تعریف نماید.

آشنایی دانشجو با ابزار گردآوری داده ها

- 1- ابزار اندازه گیری را تعریف نماید.
- 2- انواع روش های جمع آوری داده ها را لیست نماید.
- 3- نحوه استفاده از داده های موجود را شرح دهد.
- 4- مزایا و معایب استفاده از داده های موجود را شرح دهد.
- 5- روش های مشاهده و ثبت مشاهدات را توضیح دهد.
- 6- مزایا و معایب مشاهده را عنوان نماید.
- 7- انواع پرسشنامه را بیان نماید.
- 8- مراحل تهیه و تنظیم پرسشنامه را بیان نماید.
- 9- اصول مورد توجه در تهیه پرسشنامه را عنوان نماید.
- 10- مزایا و معایب انواع پرسشنامه را لیست کند.
- 11- انواع مقیاس های اندازه گیری را لیست نماید.
- 12- مقیاس لیکرت و اصول تهیه آن را توضیح دهد.
- 13- نحوه تهیه مقیاس رتبه بندی شده را بیان نماید.
- 14- مقیاس افتراق معنا را شرح نماید.

- 15- مقیاس قابل قیاس بصری را توضیح دهد.
 - 16- انواع خطاها و تفاوت آن ها را با هم بیان کند.
 - 17- روش های تعیین اعتبار ابزار پژوهش را شرح دهد.
 - 18- روش های تعیین اعتماد ابزار پژوهش را توصیف نماید.
- آشنایی با روش های تجزیه و تحلیل داده ها و تفسیر و کاربرد آنها**
- 19- چگونگی ورود داده ها و تحلیل مقدماتی را ذکر نماید.
 - 20- چگونگی نمایش یافته ها را شرح دهد.
 - 21- اصول و روند نگارش بحث پژوهش را بیان نماید.
 - 22- چگونگی نتیجه گیری پژوهش را ذکر کند.
- آشنایی با نحوه بودجه و زمانبندی**
- 23- طرح زمانبندی را شرح دهد
 - 24- طرح بودجه بندی را توضیح دهد.
- آشنایی دانشجو با اصول اخلاقی در پژوهش**
- 25- اخلاق در پژوهش را تعریف نماید.
 - 26- اصول اخلاق در پژوهش انسانی را شرح دهد.
 - 27- چگونگی تعیین محدودیت های پژوهش را ذکر نماید.
- شناخت نگارش گزارش نهایی**
- 28- روند نگارش پروپوزال را لیست نماید
 - 29- اصول نگارش تحقیق در پرستاری (الگوی نگارش مقاله) را به ترتیب شرح دهد.
 - 30- چگونگی نگارش منابع را بیان کند.

اهداف واحد عملی

هدف کل:

- 1- پروپوزال تحقیق خود را بنویسد.
- 2- قادر به نقد پروپوزال و مقالات باشد

اهداف جزئی: دانشجو قادر باشد:

- 1- عنوان مناسبی برای طرح پژوهشی خود انتخاب نماید.
- 2- بیان مسئله پژوهش پروپوزال خود را تنظیم نماید.
- 3- اهداف طرح پژوهشی خود را لیست نماید.
- 4- فرضیه ها یا سؤال های پژوهش خود را تنظیم نماید
- 5- جدول متغیرها را تکمیل نماید.
- 6- تعاریف عملی و نظری واژه ها و تفاوت آن ها را شرح دهد.
- 9- مروری بر مطالعات طرح تحقیق خود را بنویسد.
- 10- طرح روش مطالعه را ذکر نماید.
- 11- جامعه و نمونه و محیط پژوهش خود را تعریف نماید.
- 12- روش نمونه گیری و چگونگی تعیین حجم نمونه پژوهش را مشخص نماید.
- 13- ابزار گردآوری داده های پژوهش خود را تعیین نماید.
- 14- اعتبار و اعتماد ابزار گردآوری پژوهش خود را ذکر نماید.
- 15- روش های تجزیه و تحلیل داده های پژوهش خود را بیان نماید.
- 16- ملاحظات اخلاقی را لیست نماید.
- 17- محدودیت های احتمالی را ذکر نماید.
- 18- حداقل 1 پروپوزال بهداشت را تحلیل نماید.
- 19- 1 مقاله تحقیقی را نقد کند..

روش تدریس:

تدریس این واحد بر حسب موضوع و زمان بر مبنای دانشجو محوری به صورت سخنرانی ، پرسش و پاسخ و بحث گروهی در گروههای کوچک، روش های مشارکتی و مطالعه فردی انجام خواهد گرفت.

وظایف دانشجو:

- حضور فعال در کلاس
- پشتکار و جدیت در ارائه سریع و بموقع تکالیف
- شرکت در بحث گروهی با استناد به مطالعات و منابع موجود
-

تکالیف درس:

- الف) ارائه بخش های پروپوزال در زمان تعیین شده ارائه تکالیف و در نهایت ارائه گزارش نهایی
- ب- نقد یک پروپوزال و یک مقاله

ج) شرکت در امتحانات پایان ترم به صورت سوالات تستی و تشریحی

د- نقد پروپوزال در جلسات عملی همراه با ارائه همان بحث عملی

نحوه ارزشیابی:

- 1- حضور فعال و توأم با آمادگی در کلاس 10٪
- 2- ارائه پروپوزال 30٪
- 3- نقد پروپوزال 15٪
- 4- نقد مقاله 10٪
- 4- امتحان فینال 35٪

برنامه زمانی درس:

جلسه	موضوعات تئوری	موضوعات عملی (کار عملی دانشجویان)
1	ارائه طرح درس و نقطه نظرات دانشجویان	
2	اهمیت پژوهش در سیستم بهداشتی درمانی و انتخاب موضوع و نگارش عنوان	
3	بیان مساله، اهمیت و زمینه پژوهش	تعیین عنوان توسط دانشجویان و نقد پروپوزال
4	اهداف و سئوالات پژوهش، تدوین فرضیه و پیش فرض	بیان مساله، اهمیت و زمینه پژوهش دانشجویان و نقد پروپوزال
5	متغیرها و تعریف واژه های تحقیق در پرستاری و بهداشت	ارائه اهداف، سئوالات، فرضیه و پیش فرض پروپوزال و نقد پروپوزال
6	مروری بر متون و مطالعات قبلی، چارچوب پنداشتی یا نظری تحقیق	بیان متغیرها و تعریف واژه های پروپوزال و نقد پروپوزال
7	انواع روش های تحقیق	ارائه مروری بر متون پروپوزال ها و نقد پروپوزال
8	انواع روش های تحقیق و تحقیقات کیفی	ادامه موارد قبلی
9	جامعه، نمونه و روش های نمونه گیری، تعیین حجم نمونه، محیط پژوهش	ارائه روش تحقیق و نقد پروپوزال
10	روش جمع آوری داده ها و ابزار تحقیق	ارائه جامعه، نمونه و روش نمونه گیری، تعیین حجم نمونه، محیط پژوهش و نقد پروپوزال
11	ادامه روش جمع آوری داده ها و ابزار تحقیق	
12	اعتبار و اعتماد علمی ابزار پژوهش در پرستاری	
13	ورود داده ها، تحلیل مقدماتی و نمایش آنها، بحث و نتیجه گیری	

14	ملاحظات اخلاقی، کاربرد پژوهش محدودیت ها، نگارش منابع، مدیریت پژوهش (طرح زمانبندی و بودجه بندی)	ارائه روش جمع آوری داده ها، اعتبار و اعتماد علمی ابزار و نقد پروپوزال
15	اصول گزارش تحقیق در پرستاری (الگوی نگارش مقاله)	ارائه روش تحلیل، ملاحظات اخلاقی و کاربرد پژوهش و محدودیت ها و نگارش منابع و نقد پروپوزال
16	نقد مقالات تحقیقی	نقد مقالات تحقیقی توسط دانشجویان

منابع و مآخذ :

- Burns, L. and Grove, S. K Understanding nursing research, Philadelphia : W .B. Saunders, Co. , 2007
- Pope C, Mays N, editors. Qualitative Research in Health Care. 3rd ed. Oxford: Blackwell Publishing Ltd; 2006.
- اصول تحقیق پرستاری (روشها ، ارزیابی و کاربرد) پولیت، بک و هانگلر، مترجمین دهقان نیری ناهید، اسدی نوقابی احمد علی ، تهران ، انتشارات اندیشه رفیع ، 1383
- عباس بازرگان ، زهره سرمدی ، الهه حجازی ، روش تحقیق در علوم رفتاری ،تهران ،انتشارات آگاه، سال 1387
- حسن پاشا شریفی ، نسترن شریفی ، روش تحقیق در علوم رفتاری ، چاپ چهارم ،انتشارات سخن ، سال
- عابدی، حیدرعلی، حسینی، نازآفرین و همکاران. روش تحقیق در پرستاری و مامایی. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان
- ستوده مرام، اسفندیار. روش تحقیق در سیستم های بهداشتی. انتشارات وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- روش تحقیق در علوم پزشکی : مبانی پژوهش در علوم پزشکی ، دکتر اکبر فتوحی و دکتر نسرين کمانگر
- - پژوهش در علوم پزشکی و بهداشت ، دکتر محمد رضا زالی
- - روش تحقیق در علوم پزشکی : فاطمه رخشانی
- - تحقیق در سیستم های بهداشتی : WHO
- روش شناسی پژوهشی کاربردی در علوم پزشکی: حسین ملک افضلی
- - روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت ، دکتر ژيلا عابد سعیدی و امیر علی اکبری
- سایر منابع کتابخانه ای و اینترنتی

